

Nagroda Miasta Krakowa

2023

Nagroda Miasta Krakowa 2023

Historia nagradzania ludzi szczególnie dla miasta zasłużonych ma jak wszystko w Krakowie wielowiekową tradycję. Pierwszym znanym z nazwiska laureatem nagrody był Mikołaj Jaskier, którego w 1535 roku uhonorowano za kodyfikację prawa miejskiego.

Obecnie Nagrody Miasta Krakowa przyznawane są za osiągnięcia dwóch lat poprzedzających rok ubiegania się o ten zaszczyt lub za całokształt dokonań. Wyróżnienia otrzymują także autorzy najlepszych prac doktorskich i dyplomowych obronionych w danym roku na krakowskich uczelniach.

Prezydent Miasta każdego roku powołuje komisję złożoną w większości z profesorów szkół wyższych, która po wnikliwej analizie nadsyłanych wniosków przyznaje nagrody w trzech dziedzinach: kultura i sztuka, nauka i technika oraz sport.

Kandydatów proponują instytucje artystyczne, uczelnie, instytuty naukowo-badawcze, towarzystwa i związki twórcze, a także inne organizacje. Po zapoznaniu się z ustaleniami komisji ostateczną decyzję o przyznaniu wyróżnienia podejmuje Prezydent Miasta.

Nagrody Miasta Krakowa stanowią najwyższy wyraz uznania dla dokonań laureatów. Ich pasja i praca sprawiają, że Kraków jest postrzegany w Polsce i na świecie jako miejsce o niezwykłym potencjale twórczym. Jako miasto nowoczesne, otwarte na nowatorskie myśli oraz działania zarówno artystyczne jak i naukowe.

KULTURA I SZTUKA

prof. dr hab. Piotr Bożyk

Projektant i artysta. Studiował na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Dyplom magisterski z wyróżnieniem uzyskał w Pracowni profesora Andrzeja Pawłowskiego w roku 1969. Studia podyplomowe odbył w Kansas University, USA (stypendium Fulbright'a) 1969/70. Od 1970 roku związany z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, w 2005 roku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. W latach 2012–2016 był prorektorem tejże uczelni d/s współpracy z zagranicą. Utworzył i prowadził Pracownię Projektowania Konceptualnego. Prowadził zajęcia i wykłady w uczelniach w Polsce, Anglii, Belgii, Finlandii, Słowenii, Ukrainie, na Węgrzech. Zajmuje się projektowaniem produktów, wystaw oraz sztuką kinetyczną. Jego obiekty kinetyczne były wystawiane w Polsce, Niemczech, USA, Czechach, Słowacji, na Węgrzech oraz znajdują się w zbiorach stałych Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, Galerii GAP Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Bibliotece Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz licznych kolekcjach prywatnych.

W 2017 roku Senat Moholy-Nagy University of Art and Design w Budapeszcie nadał Piotrowi Bożykowi tytuł doktora honoris causa. W 2017 roku otrzymał też nagrodę Ladislav Sutnar Prize od Wydziału Architektury i Sztuki Zachodnioczeskiego Uniwersytetu w Plsen.

Jest odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

KULTURA I SZTUKA

Krzysztof Głuchowski

Aktor i producent. W latach 1995–1999 był dyrektorem Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki w Krakowie, od 2016 roku dyrektor Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie na Wydziale Aktorskim (dyplom: Szkice z „Człowieka bez właściwości” Roberta Musila w reż. Krystiana Lupy). Debiutował w 1991 roku w Starym Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie: „Malte albo Tryptyk marnotrawnego syna”, Rainer Maria Rilke, reż. Krystian Lupa.

Od prawie trzydziestu lat kurator i organizator wystaw, producent teatralny (spektakle m.in. Krystiana Lupy, Krzysztofa Warlikowskiego i Jana Peszka), filmowy i telewizyjny, dystrybutor filmowy, producent festiwalu. Pierwszy dyrektor Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Współorganizował m.in. międzynarodowy festiwal filmowy Era Nowe Horyzonty (T-Mobile Nowe Horyzonty, Nowe Horyzonty) w Cieszynie i we Wrocławiu, katowicki Off Festival, Międzynarodowy Festiwal Kina Niezależnego Off Camera Kraków, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia. Od 2019 roku prezes Stowarzyszenia im. Stanisława Wyspiańskiego.

KULTURA I SZTUKA

Małgorzata i Marcin Gołębiwscy

Małgorzata Gołębiwska

Absolwentka Historii Sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Współzałożycielka i kuratorka Galerii Sztuki Współczesnej Art Agenda Nova w Krakowie oraz Fundacji Wschód Sztuki. Pomysłodawczyni i dyrektorka artystyczna Festiwalu Sztuk Wizualnych Grolsch ArtBoom w Krakowie oraz współinicjatorka Cracow Gallery Weekend Krakowskie. Organizatorka licznych długofalowych, cyklicznych wydarzeń i projektów kulturalnych oraz artystycznych. Jest specjalistką w zakresie doradztwa na rynku kolekcjonerskim, autorką artykułów dotyczących sztuki współczesnej oraz tekstów do katalogów wystaw. Współtworzyła wystawy klasyków sztuki współczesnej m.in. Tadeusza Kantora, czy Jerzego Nowosielskiego.

Marcin Gołębiwski

Absolwent Teologii na Uniwersytecie Papieskim. Kurator Galerii Sztuki Współczesnej Art Agenda Nova oraz prezes Fundacji Wschód Sztuki. Wykładowca studiów podyplomowych „Rynek sztuki i antyków” na Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Od 2013 roku dyrektor artystyczny Katowice Streetart Festival. Ekspert rynku sztuki współczesnej. Członek Stowarzyszenia Antykwariuszy Polskich oraz Brytyjskiej Izby Handlowej. Jeden z najbardziej cenionych marszandów w kraju, za jego pośrednictwem prace artystów trafiły m.in. do kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie, Warszawie, Gdańsku, Muzeum Śląskiego, Górnośląskiego Muzeum w Bytomiu, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, CSW Zamek Ujazdowski, Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki. Dzięki jego współpracy stworzone zostały w Nowohuckim Centrum Kultury Galerie prac Zdzisława Beksińskiego i Jerzego Dudy-Gracza. Obecnie podobne działania podejmuje w sprawie spuścizny Franciszka Starowiejskiego w Warszawie.

Małgorzata i Marcin Gołębiwscy stworzyli Fundację Wschód Sztuki, która jest organizacją prężnie działającą na polu sztuk wizualnych w Krakowie. Zostali uhonorowani odznaką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla kultury polskiej”, tytułem Mecenasa Kultury Krakowa, dyplomem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz odznaczeniem Prezydenta Miasta „Honoris Gratia”.

KULTURA I SZTUKA

Czesław Minkus

Muzyk, kompozytor, a także autor projektów muzyczno-medialnych, filmowych i teatralnych. Zajmuje się twórczością w obszarach współczesnej muzyki elektro-akustycznej, elektronicznej, eksperymentalnej, muzyki improwizowanej oraz sztuki audio-wizualnej.

Specjalizuje się w poszukiwaniach wzajemnych relacji pomiędzy obrazem i dźwiękiem oraz innymi przejawami różnorodnych form wyrazu w potencjalnych przestrzeniach komunikacyjno-medialnych. Szukając kontekstów i napięć między tymi światami, komponuje cykle swoich koncertów – pokazów.

Występuje z koncertami solowymi grając na trąbce i instrumentach elektronicznych z użyciem m.in. MIDI sterowników, procesorów brzmień, komputerów, czujników świetlnych, laserów, zintegrowanych projekcji video oraz innych przestrzennych instalacji i obiektów audio-wizualnych. Ważnym aspektem w części kompozycji jest odkształcanie dźwięków zarówno w sposób akustyczny – poprzez zestawy rur, płyt metalowych, a także wewnątrz o charakterystycznej akustyce – jak i elektroniczny. Dźwięk trąbki często poddawany jest różnorodnym transformacjom zbliżającym go do medium elektronicznego.

Współpracuje z innymi wybitnymi muzykami (m.in. Michałem Urbaniakiem, Olgą Sz wajgier, Agatą Zubel, Józefem Skrzekiem, Markiem Chołoniewskim, Janem Pilchem) z kręgów muzyki elektro-akustycznej i elektronicznej, teatru dźwięku, nowego jazzu, muzyki improwizowanej, oraz wieloma artystami działającymi w innych dziedzinach sztuk medialnych.

Zajmował się oddziaływaniami psychologicznymi (art-terapia, hipnoterapia, inne.) prowadząc m.in. sesje w ośrodku uzależnień w Sokolnikach pod Łodzią oraz w Punkcie Konsultacyjnym przy Klinice Neurologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

W 2009 i 2014 roku został stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie – muzyka. W 2019 roku został odznaczony Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

KULTURA I SZTUKA

Dorota Pomykała

Aktorka teatralna i filmowa. Absolwentka Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie.

Jej kariera sceniczna związana jest ze Starym Teatrem w Krakowie, w którym debiutowała w 1979 roku w wieczorze poetyckim „Jan Kochanowski” w reżyserii Jana Korwina-Kochanowskiego. Aktorka do dziś występuje na krakowskiej scenie. Gościnnie można ją było zobaczyć także w łódzkim Teatrze Nowym, warszawskich Rozmaitościach, Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach, na krakowskich scenach Teatru Bagatela i Teatru im. Juliusza Słowackiego. W ostatnich sezonach występowała również w Teatrach Studio i Polonia w Warszawie.

W kinie pojawiła się po raz pierwszy w 1978 roku w „Aktorach prowincjonalnych” Agnieszki Holland. Jej pierwszą dużą rolą filmową była Helena Pogorzelska w „Ojcu królowej” Wojciecha Solarza, kostiumowej produkcji z gatunku płaszczka i szpady, której akcja toczy się w XVII wieku. W 1980 roku zagrała w serialu telewizyjnym „Punkt widzenia” Janusza Zaorskiego, gdzie wcieliła się w postać młodej aktorki Liliany. W 1982 roku wystąpiła w „Wielkim Szu” Sylwestra Chęcińskiego, głośnym filmie rozgrywającym się w półświatku karciarzy. W 1989 roku zagrała Martę w szeroko komentowanym debiucie fabularnym Jacka Skalskiego – „Chce mi się wyć”. Film porównywany przez krytykę z jednej strony do „Ostatniego tanga w Paryżu” Bernarda Bertolucciego, a z drugiej do „Popiołu i diamentu” Andrzeja Wajdy, był erotycznym dramatem rozgrywającym się w ponurej rzeczywistości stanu wojennego.

W 2022 roku zagrała w filmie Anny Jadowskiej „Kobieta na dachu”, za którą to rolę została wielokrotnie nagrodzona: na Festiwalu Tribeca w Nowym Jorku za najlepszą kreację aktorską, na 47. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni otrzymała nagrodę za najlepszą rolę kobiecą, a w 2023 roku Orła za najlepszą główną rolę kobiecą.

KULTURA I SZTUKA

Adolf Weltschek

Aktor oraz reżyser teatralny. Absolwent filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1980 roku zdał eksternistycznie egzamin aktorski, a w 1986 roku ukończył studia na Wydziale Reżyserii Dramatu Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie.

Pracował w krakowskim Teatrze STU jako aktor i reżyser (1975–1986), następnie był reżyserem kolejno w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej (do 1986), Teatrze im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie (do 1989) i Teatrze im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze (do 1991).

Od 1991 roku związany z krakowskim Teatrem Lalki, Maski i Aktora Groteska (od 2012 Teatrem Groteska). Był kierownikiem literackim tej instytucji, a w 1998 roku został dyrektorem naczelnym i artystycznym teatru. Reżyserował ponad 70 przedstawień w około 20 placówkach teatralnych. Jest autorem m.in. 10 sztuk, współtwórcą scenariuszy filmowych, pomysłodawcą i realizatorem widowisk plenerowych (m.in. Wielkiej Parady Smoków). Rola teatru lalkowego w edukacji i wychowaniu młodych widzów jest nie do przecenienia. Ambitny, ale dostosowany do umiejętności odbiorczych najmłodszych repertuar Groteski, zachwyca także dorosłych widzów. Kierowany od 24 lat przez Adolfa Weltschka Teatr Groteska oraz organizowane przez niego wydarzenia: Wielka Parada Smoków i festiwal Materia Prima zapisały się już na stałe w krakowskim kalendarzu kulturalnym. Te wydarzenia, a także spotkania Kodu Mistrzów i Sceny Mistrzów przyciągają liczne grono wiernych widzów.

Odnaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (2005) oraz Orderem Uśmiechu (2011).

NAUKA I TECHNIKA

prof. dr hab. Czesław Brzoza

Historyk, specjalizuje się w najnowszej historii Polski. Pełni funkcję kierownika Zakładu Historii Polski Najnowszej w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest członkiem Komisji: do Oceny Podręczników Szkolnych, Historii i Kultury Żydów oraz Historii Wojen i Wojskowości Polskiej Akademii Umiejętności.

Zainteresowania badawcze Czesława Brzozy koncentrują się wokół Krakowa i regionu krakowskiego od ponad 40 lat, począwszy od badań które stały się podstawą dysertacji doktorskiej, ukazującej zmiany agrarne w województwie krakowskim po II wojnie światowej. Kolejne prace dotyczyły historii politycznej, historii prasy krakowskiej, biografistyki postaci istotnych dla życia miasta, kultury, sportu, zjawisk społecznych czy życia krakowskiej społeczności żydowskiej. Historia Krakowa i jego mieszkańców była nie tylko zasadniczym obszarem własnych zainteresowań naukowych, ale stanowiła podstawę dla badawczych działań studentów. W efekcie pod jego kierownictwem powstało 149 prac magisterskich oraz 30 prac licencjackich, które dotyczyły spraw i wydarzeń krakowskich od okresu galicyjskiego poprzez dzieje Wielkiej Wojny, dwudziestolecie międzywojenne, drugą wojnę światową, lata 40., 50. i 60., XX w. aż do czasów „Solidarności”.

Niezwykle istotna jest publikacja nt. krakowskich Żydów w latach 1918–1939, którzy byli znaczącą częścią społeczności Krakowa, tematyka ta, w przeciwieństwie do dziejów okupacyjnych i Zagłady, była zazwyczaj pomijana.

NAUKA I TECHNIKA

prof. dr hab. Jan Potempa

Biochemik i mikrobiolog. Prowadzi badania nad bakteriami wywołującymi chorobę przyzębia.

Od 2005 roku kieruje Zakładem Mikrobiologii Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od 2009 roku jest również profesorem w Departamencie Zdrowia i Rehabilitacji Jamy Ustnej Szkoły Stomatologii Uniwersytetu w Louisville w USA. Tytuł magistra otrzymał w 1979 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim. Na tej uczelni obronił również doktorat (1982) i uzyskał habilitację (1993). Od 1998 roku jest profesorem. Kierował bądź kieruje zespołami realizującymi granty badawcze przyznane przez amerykański Narodowy Instytut Zdrowia (NIH), polskie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Unię Europejską. Wypromował do tej pory 18 doktorów. Autor 278 publikacji i 11 patentów. Członek Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, International Association of Dental Research, International Proteolysis Society i American Microbiology Society. Współorganizator licznych konferencji naukowych, był m.in. przewodniczącym Gordon Conference on Proteolytic Enzymes and their Inhibitors w 2008 roku. Członek rad redakcyjnych czasopism naukowych, m.in.: Biological Chemistry, Journal of Innate Immunity, Molecular and Oral Microbiology, The Open Biochemistry Journal i Current Protein and Peptide Science. Laureat Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wybitne osiągnięcia naukowe (2001) oraz programów MISTRZ (2004) i TEAM (2009) Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Główne zainteresowania naukowe prof. Potempy koncentrują się na badaniach bakterii jamy ustnej odpowiedzialnych za rozwój zapalenia przyzębia (paradontoza), ich czynników wirulencji, wzajemnych oddziaływań. Badania te mają szerokie zastosowanie ponieważ paradontoza jest powiązana klinicznie z reumatoidalnym zapaleniem stawów, chorobą Alzheimera i zachtystowym zapaleniem płuc.

NAUKA I TECHNIKA

dr hab. inż. Katarzyna Wolny-Koładka

Zajmuje się szeroko rozumianą mikrobiologią środowiskową. Obecnie zatrudniona na stanowisku profesora w Katedrze Mikrobiologii i Biomonitoringu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Szczególne osiągnięcia Katarzyny Wolny-Koładki dotyczą analizy zagrożeń mikrobiologicznych występujących na terenie Zalewu w Nowej Hucie oraz ocena oddziaływania na ludzi i środowisko tężni solankowej, która została tam niedawno uruchomiona.

Na uwagę zasługują wnioski wyływające z tych prac. Okazuje się, że działania podejmowane przez miasto mające na celu poprawę jakości wody w Zalewie w Nowej Hucie przynoszą bardzo dobre efekty. Stwierdzono m.in. spadek liczebności drobnoustrojów chorobotwórczych mających znaczenie z epidemiologicznego punktu widzenia. Obszar badań tężni solankowej, którą odwiedzają liczni mieszkańcy Krakowa dotyczy oceny zanieczyszczenia mikrobiologicznego powietrza (bioaerozolu) oraz analizę występowania wybranych drobnoustrojów chorobotwórczych w solance zasilającej tężnię.

Znaczenie jej dokonania jest przykładem jak pojedyncza osoba, czerpiąc ze swojej wiedzy i umiejętności, pozyskując środki finansowe na realizację zaplanowanych działań (badania w całości zostały sfinansowane ze środków przewidzianych na działalność naukową Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie) pragnie przyczynić się do poprawy stanu środowiska w mieście, w którym żyje.

WYRÓŻNIENIA ZA PRACĘ DYPLOMOWE

Paulina Barbara Bździuch

Autorka wyróżnionej pracy doktorskiej pt. „Model prognozowania emisji z transportu drogowego na potrzeby zarządzania jakością powietrza w Krakowie”

Promotor: dr hab. inż. Marek Bogacki, prof. AGH
Promotor pomocniczy: dr inż. Robert Oleniacz
Akademia Górniczo-Hutnicza

Teresa Wąsowicz

Autorka wyróżnionej pracy magisterskiej pt. „Fotografie Jana Motyki ze zbioru Muzeum Fotografii w Krakowie. Inwentaryzacja, analiza technik wykorzystanych przez artystę oraz propozycje konserwatorskie”

Promotor: dr Karina Niedzielska, Pracownia Konserwacji i Restauracji Archiwalnych Materiałów Fotograficznych
Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

Katarzyna Wrona

Autorka wyróżnionej pracy magisterskiej pt. „Wpływ różnych rodzajów zieleni miejskiej na warunki termiczne i wilgotnościowe w Krakowie”

Promotor: dr hab. Anita Bokwa, prof. UJ
Wydział Geografii i Geologii
Uniwersytet Jagielloński

Wnioski o przyznanie Nagród Miasta Krakowa 2023
opiniowała Komisja Nagród Miasta Krakowa
w składzie:

PRZEWODNICZĄCY

prof. dr hab. Jan Ostrowski
PREZES POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO

prof. dr hab. Szczepan Biliński

CZŁONKOWIE

dr Małgorzata Jantos
PRZEWODNICZĄCA KOMISJI KULTURY I OCHRONY ZABYTKÓW RMK

Katarzyna Olesiak
DYREKTOR WYDZIAŁU KULTURY I DZIEDICTWA NARODOWEGO UMK

prof. dr hab. Dorota Segda

prof. dr hab. Andrzej Bednarczyk

prof. dr hab. Józef Lipiec

prof. dr hab. Jacek Majchrowski

dr Krzysztof Machaczka

prof. dr hab. Andrzej Mączyński

prof. dr hab. med. Wiesław Pawlik

prof. dr hab. Andrzej Szarata

prof. dr hab. Michał Turata

Urząd Miasta Krakowa
WYDZIAŁ KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

31-072 Kraków
ul. Wielopole 17a
tel. 12 616 19 22
kd.umk@um.krakow.pl
www.krakow.pl

